

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE **STOPNIE** **Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA**

Dział I Ostrzeganie o zagrożeniach i alarmowanie

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych
- wyjaśnia jak się należy zachować po usłyszeniu alarmu
- zachowuje się właściwie(zgodnie z instrukcją) po ogłoszeniu alarmu w szkole
- wie co grozi za nieuzasadnione wszczynanie alarmu
- omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub uprzedzeniu o zagrożeniu (2 przykłady)

Ocena dostateczna

Uczeń:

- omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub uprzedzeniu o zagrożeniu (3 przykłady)

Ocena dobra

Uczeń:

- wyjaśnia, czemu służy system wykrywania skażeń i alarmowania
- omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub uprzedzeniu o zagrożeniu (4 przykłady)

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- wyjaśnia, na czym polegają działania sytemu wykrywania skażeń i alarmowania
- podaje sposób postępowania po ogłoszeniu alarmu lub uprzedzenia o zagrożeniu

Ocena celująca

Uczeń:

- do każdego rodzaju alarmu lub uprzedzeniu o zagrożeniu podaje wyczerpująco zasady postępowania
- omawia sposoby przeciwdziałania panice

Dział II Powszechna samoobrona i obrona cywilna oraz Dział III Zagrożenia bezpieczeństwa i działania ratownicze

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- wymienia zagrożenia dla grup społecznych
- identyfikuje znak rozpoznawczy OC
- wymienia i omawia najczęstsze zagrożenia zdrowia i życia na skutek powodzi, pożaru, huraganu i innych sytuacji kryzysowych zagrażających lokalnej społeczności
- omawia przyczyny powodzi
- wyjaśnia jak należy się zachować w czasie powodzi i czego w czasie powodzi robić nie wolno
- wymienia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią
- wymienia najczęstsze przyczyny pożarów
- wymienia podstawowe środki gaśnicze
- omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i wskazuje jego typowe rozmieszczenie w obiektach publicznych (także w szkole)
- identyfikuje znaki ochrony przeciwpożarowej
- wyjaśnia, jak należy się zachować w przypadku dostrzeżenia pożaru
- potrafi wezwać telefonicznie pomoc do gaszenia pożaru
- wyjaśnia jak należy gasić zarzewie ognia
- wyjaśnia, jak należy gasić odzież palącą się na człowieku
- wyjaśnia znaczenie terminu ewakuacja
- potrafi określić jakie substancje można gasić wodą a jakie nie

Ocena dostateczna

- Uczeń:- charakteryzuje najczęstsze sytuacje stanowiące zagrożenie dla jednostki
- wyjaśnia znaczenie terminu „sytuacja kryzysowa”
 - wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji terenów zagrożonych powodzią
 - omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych
 - charakteryzuje najistotniejsze zasady opuszczania miejsc zagrożonych
 - omawia przyczyny wypadków oraz katastrof komunikacyjnych i technicznych
 - wymienia powinności obywatelskie w zakresie ochrony i obrony cywilnej

Ocena dobra:

Uczeń:

- wymienia podstawy prawne działania ochrony ludności i obrony cywilnej w Rzeczpospolitej Polskiej
- omawia cele i zadania obrony cywilnej
- wymienia zadania organów państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej
- wskazać lokalne zagrożenia powodziowe
- uzasadnia potrzebę obserwacji stanu wód oraz urządzeń hydrotechnicznych
- charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole, najbliższej okolicy
- opisać zasady ratowania ludzi, zwierząt i mienia z pożaru
- wyjaśnia znaczenie terminów wypadek i katastrofa

- omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof (komunikacyjnych i innych)
- wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- wymienia podstawowe dokumenty ONZ regulujące działanie obrony cywilnej na świecie
- uzasadnia konieczność istnienia zorganizowanej ochrony ludności
- podaje nazwę centralnego organu państwa odpowiedzialnego za obronę cywilną, wymienia terenowe organy obrony cywilnej
- wymienia instytucje zajmujące się zarządzaniem kryzysowym
- potrafi dokonać analizy lokalnych zagrożeń związanych z powodzią
- kompletuje sprzęt i wyposażenie przydatne podczas ewakuacji i uzasadnia swój wybór

Ocena celująca:

Uczeń:

- przygotowuje prezentację dotyczącą przyczyn, przebiegu, skutków pożaru lub powodzi oraz podjętych działań ratowniczych które miały miejsce w konkretnym przypadku np. w naszej okolicy.
- potrafi wymienić struktury centralne i lokalne zarządzania kryzysowego w przypadku powodzi
- potrafi opracować instrukcję przeciwpożarową konkretnego obiektu
- potrafi przygotować wywiad z przedstawicielami policji o zagrożeniach wypadkami i katastrofami komunikacyjnymi w najbliższej okolicy i działań zapobiegawczych.

Dział IV Pierwsza pomoc i resuscytacja

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- rozpoznaje oznaki zatrzymania oddechu i krążenia
- potrafi wskazać miejsce wykonania masażu serca
- wyjaśnia na czym polega resuscytacja krążeniowo- oddechowa
- wykonuje czynności resuscytacyjne popełniając liczne błędy, korzysta z pomocy nauczyciela
- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, popełniając liczne błędy, korzysta z pomocy nauczyciela
- wyjaśnia na czym polega pomoc ratownicza w zadławieniach
- wie kiedy ułożyć osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej
- wymienia numery alarmowe i omawia właściwy sposób wzywania pomocy
- wyjaśnia zasady oceny układu oddechowego i krążenia
- wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy; posługuje się apteczką pierwszej pomocy
- udziela pomocy w przypadku krwawienia z nosa, wymienia główne przyczyny złamań, zwichnięć, skręceń
- wyjaśnia zasady postępowania z poszkodowanym skarżącym się na ból w klatce piersiowej
- wymienić części ciała najłatwiej ulegające odmrożeniu
- udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia termicznego
- wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie burzy i czego należy unikać
- wymienia najczęstsze przyczyny zatruc
- wymienia najczęstsze przyczyny utonięć
- wymienia najczęstsze przyczyny wypadków drogowych
- omawia zasady zachowania się podczas udzielania pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- rozpoznaje stan osoby poszkodowanej; prawidłowo bada jej oddech
- wykonuje czynności resuscytacyjne popełniając błędy, korzysta z pomocy nauczyciela
- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, popełniając błędy, korzysta z pomocy nauczyciela
- omawia zasady postępowania aseptycznego i bezpiecznego dla ratownika
- wymienia kolejne ogniwa łańcucha przeżycia; omawia ich znaczenie
- omawia znaczenie czasu w udzielaniu pierwszej pomocy
- wymienia rodzaje krwawień
- potrafi określić ogólne zasady udzielania pomocy przy złamaniach
- wyjaśnia czym jest zasłabnięcie i omawia zasady postępowania w przypadku zasłabnięcia
- wyjaśnić na czym polega pierwsza pomoc w wychłodzeniu, w odmrożeniu
- wyjaśnia jak można pomóc osobie, która ucierpiała na wskutek udaru
- omawia prawidłowe postępowanie w czasie upałów
- wyjaśnia, jak udzielić pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym

- wyjaśnia na czym polega pierwsza pomoc przy zatruciach pokarmowych, lekami, gazami, środkami chemicznymi
- wyjaśnia jak należy postępować by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym

Ocena dobra:

Uczeń

- przedstawia schemat postępowania ratowniczego popełniając niewielkie błędy
- wykonuje resuscytację krążeniowo- oddechową popełniając niewielkie błędy
- wymienia zagrożenia osoby nieprzytomnej
- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, popełniając niewielkie błędy
- udziela pomocy przy krwawieniu odpowiednio do rodzaju krwawienia
- udziela pomocy przy urazach kończyn
- wyjaśnia od czego zależy temperatura odczuwalna
- omawia zagrożenia wynikające z intensywnych opadów śniegu, porywistych wiatrów i bardzo niskich temperatur oraz prawidłowe zachowanie w takich sytuacjach
- potrafi udzielić pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia chemicznego skóry, przełyku i przewodu pokarmowego, oczu
- wyjaśnia jak należy postępować by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym na skutek załamania lodu

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- przedstawia schemat postępowania ratowniczego nie popełniając błędów
- samodzielnie wykonuje resuscytację krążeniowo- oddechową nie popełniając błędów
- bezbłędnie układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej
- omawia budowę i zasady funkcjonowania układu oddechowego oraz układu krążenia człowieka
- wyjaśnia jak w Polsce działa system ratowniczy
- wyjaśnia dlaczego krwotok i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu
- demonstruje sposób użycia chusty trójkątnej
- wyjaśnia znaczenie terminów: udar cieplny i udar słoneczny
- wyjaśnia jakie skutki wywołują porażenia prądem elektrycznym i od czego zależy stopień obrażeń
- uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych
- omawia skutki działania bardzo wysokiej temperatury i bardzo niskiej temperatury na organizm ludzki

Ocena celująca:

Uczeń:

- przedstawia schemat postępowania ratowniczego z wykonaniem niezbędnych zabiegów resuscytacyjnych na podstawie konkretnego przykładu zdarzenia.
- przygotowuje prezentację dotyczącą udzielania pierwszej pomocy w przypadku zatruc, oparzeń, odmrożeń itp., wykorzystując do tego celu profesjonalną wiedzę z innych źródeł niż podręcznik.
- wyjaśnia do czego służy automatyczny defibrylator zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować
- wyjaśnia zagrożenia związane z brakiem udzielania pomocy osobie z napadem drgawkowym, napadem duszności, zwałem serca, udarem mózgu

- potrafi dostosować postępowanie do rodzaju zatrucia i drogi wnikania zgodnie ze schematem postępowania ratowniczego
- potrafi zaproponować działanie przeciwwstrząsowe przy oparzeniach
- potrafi zdiagnozować i udzielić pomocy poszkodowanym w nagłych zachorowaniach zgodnie ze schematem ratowniczym

Dział V Ochrona przed skażeniami

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- wyjaśnia, na czym polegają zabiegi sanitarne i zabiegi specjalne
- wymienia możliwe źródła skażenia
- wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami
- proponuje działania chroniące ludzi przed działaniem substancji szkodliwych
- przedstawia zasady postępowania w okolicznościach nakazujących opuszczenie zagrożonego miejsca

Ocena dostateczna

Uczeń:

- omawia wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę
- wyjaśnia znaczenie terminów: skażenie i zakażenie
- rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach
- wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej i środka transportu oraz rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi

Ocena dobra

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminu promieniotwórczość
- podaje przykłady wykorzystania promieniotwórczości w służbie ludzkości
- charakteryzuje walory ochronne różnych rodzajów opakowań
- uzasadnia konieczność stałej ochrony wody i żywności, zwłaszcza w czasie zdarzeń kryzysowych
- wyjaśnia znaczenie terminu piktogram
- podaje przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- omawia sposoby postępowania w przypadku zagrożenia skażeniami promieniotwórczymi
- planuje wielkość zapasów wody i żywności na potrzeby swojej rodziny, na określony czas
- wyjaśnia znaczenie terminów: odkażanie, dezaktywacja(mechaniczna, fizyczna, chemiczna), dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja.
- wymienia rodzaje oznakowań substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji
- wymienia zagrożenia lokalne stwarzane przez przemysł i transport

Ocena celująca

Uczeń:

- zna pojęcia związane z promieniotwórczością
- podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej
- podaje nazwy instytucji w Polsce, w ramach których działają służby monitorujące poziom radiacji
- wyjaśnia na czym polega uzdatnianie skażonej żywności i wody